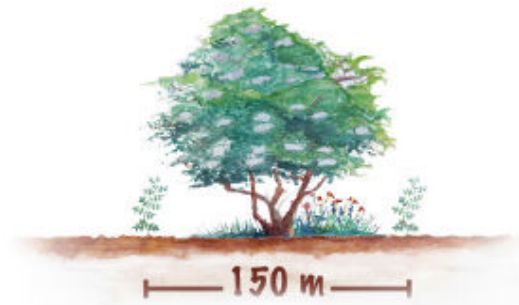

ZAAIGOED IN OVERVLOED

Videohandleiding om zelf zaad te telen

ABC ISOLEERTECHNIEKEN IN DE ZADENTEELT

Zodra er in de zadentuin een risico bestaat op kruisbestuiving tussen rassen van dezelfde soort, moeten we die rassen van elkaar afschermen. Anders kunnen ze hun specifieke raseigenschappen verliezen. Hiervoor bestaan verschillende methodes.

► Isoleren in de ruimte

De eenvoudigste methode bestaat erin maximaal één ras per soort op eenzelfde perceel te telen. Let erop dat percelen met verschillende rassen ver genoeg uit elkaar moeten liggen om kruisbestuiving tussen rassen uit te sluiten.

Deze afstanden worden in de filmpjes aangegeven voor elke groente. Ze hangen ook af van omgevingsfactoren en van de manier van bestuiven. Als insecten de belangrijkste bestuivers zijn, dan zal een paar honderd meter al volstaan. Gaat het echter om windbestuivers, dan moet de afstand tussen beide percelen veel groter zijn. Dikke, dichte hagen kunnen de overdracht van stuifmeel door insecten en wind behoorlijk beperken. De aanwezigheid van vele andere bloemen in de directe omgeving van de zaaddragers kan insecten aantrekken, en ze afleiden van andere zaaddragers verderop.

► Isoleren in de tijd

We kunnen de teeltperiode van twee rassen van dezelfde groente spreiden in de tijd. Als de planten niet op hetzelfde moment bloeien is kruisbestuiving onmogelijk. Zo kunnen we bijvoorbeeld twee slarassen op hetzelfde perceel telen. Zaai het eerste ras dan erg vroeg, zodat het al in bloei staat wanneer de plantjes van het andere ras nog jong zijn. Hierbij is het natuurlijk belangrijk de levenscyclus van de planten goed te kennen, en te weten hoelang ze bloeien.

► Afschermingstechnieken

Insectengaas is een handig en effectief hulpmiddel om zaden te telen in alle veiligheid. Hou bij de keuze van de fijnmazige netten de insecten en het beoogde doel in gedachten. Je kan de insecten ofwel de toegang verhinderen of er juist voor zorgen dat ze niet kunnen ontsnappen. Insectengaas kan je op verschillende manieren gebruiken.

Je kan ervoor kiezen slechts één enkele bloem af te schermen. Deze techniek werkt alleen bij tweeslachtige gewassen en zelfbestuivers en levert maar heel weinig zaad op. Scherm de bloem nog voor het ontluiken af met een zakje van gaas. Bevestig dit zodanig dat geen enkel insect onder de afscherming door kan. Verwijder het gaas zodra de bloem verwelkt is zodat de groente zich ongehinderd verder kan ontwikkelen. Vergeet niet een etiket te bevestigen aan de vrucht waarvan je het zaad wil bewaren.

Je kan ook een volledige tak of zelfs de hele plant afschermen met insectengaas. Let erop vóór het aanbrengen van het gaas eventueel aanwezige bloemen die al ontloken zijn te verwijderen, want het risico bestaat dat ze al bestoven werden door insecten.

Om efficiënt grotere hoeveelheden zaad te produceren, zijn kooien of tunnels van insectengaas erg handig. Groepeer hiervoor de tweeslachtige zelfbestuivers in dezelfde tunnel of kooi. Zo kunnen insecten er niet bij.

Bij kruisbestuivers die insecten nodig hebben voor de bestuiving, kan je hommelnesten in de tunnels zetten om de planten te bestuiven. In elke tunnel kan je natuurlijk maar één ras per soort telen. Om de aankoop rendabel te houden zet je een hommelnest het best in een grote tunnel met veel zaaddragers.

Je kan ook meerdere gaastunnels in dezelfde tuin zetten, en ze beurtelings openen. Op die manier kan je twee rassen van dezelfde kruisbestuiver naast elkaar zetten. Twee verschillende courgetterassen bijvoorbeeld.

Kweek één ras onder de eerste insectengaastunnel en een tweede ras van dezelfde soort onder een andere tunnel. Hommelnesten zijn hierbij niet nodig. Zodra de bloemen ontluiken openen we de tunnels om de beurt gedurende één dag. Op de eerste dag openen we de eerste tunnel en blijft de tweede gesloten. De dag nadien doen we precies het tegenovergestelde. Zorg ervoor dat je de tunnels heel vroeg 's morgens openmaakt,

want insecten gaan bij de eerste zonnestralen al aan de slag. Sluit de tunnels 's avonds pas af als je geen geluid meer hoort tussen de planten. Deze methode houdt wel in dat sommige vrouwelijke bloemen niet bevrucht worden en dus geen vruchten of zaden voortbrengen. Gelukkig is de natuur zo vrijgevig dat je toch voldoende zaad zal oogsten voor de komende jaren.

Longo mai

civique
forum.org